

דעם רבינ'ס אעשיות

ספורי מעשיות
משנים קדמוניות מרבנו
הקדוש רבי נחמן מברסלב
זיע"א
המעשה עם הבחינות

מעשה ד'
ממלך שגזר שמד
גליון 103

שבת שלום, קוראים יקרים!

ובשבעים קולות... (במקומות שאין זה הדרך לעשות כן) אלא שבמצב כזה הוא יכול לצעק בלבו כמו שכתוב בשיחות ה'רן, ט'ז: "דע, שיכולין לצעק בקול דממה דקה בצעקה גדולה מאד ולא ישמע שום אדם כלל".

זה מצב של אנוס, שאז צריך לראות על כל פנים, שבפנים במחו ולבו, שזה מצנע מעין כלם, ומשיך להתפלל ולבקש, לרצות ולהתגעגע לדבר שבקדשה שרוצה לקיים, ורק ה' יתברך שהוא בוחן כליות ולב, ידע את מחשבתו, ויראה את רצונו הטוב, עד שייזכה להיות כמו שהוא באמת רוצה, להיות "יהודי בפרהסיא", כמו שרואים במעשה, שקששאל המלך את השר האנוס: "איזה כבוד אתה רוצה, ואעשה לך" בקש רק על זה, "עקר כבודי שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא" פי זה מה שיהא רצה כל הזמן, רק שהיה אנוס, ותכף כשרק נתנו לו הזדמנות, בקש רק על זה.

אך אם ח"ו גם בצנעא אינו רוצה בעבודת ה', ונכנע לגמרי לחברה מסביב, זה נקרא "גזרת שמד". שפבר אינו רוצה להיות יהודי לא בצנעא ולא בפרהסיא רח"ל. לכן חשוב כל כך להקפיד לקיים את עצת ההתבודדות, שרבנו הפליג בה מאד, ואמר שהיא "מעלה עליונה וגדולה מן הכל". פי זה הדרך היחידה להנצל מגזרת השמד האורבת על כל יהודי, שיתנהג כמו כלם, ויותר על הרצונות הקדושים והטהורים שלו, שזה עקר היהדות.

התבודדות זה זמן שבו אפשר לספר לה' יתברך על הרצונות האמתיים שלנו, ועל מה שעדין אנו אנוסים, אם מפחד או מבושה, אם מהרגלים לא טובים או מחלשה, עד שיחמל עלינו מלך מלכי המלכים ברחמי העצומים, ויתן לנו במתנה, שנהיה רשאים להיות יהודים כשרים, יראים ושלמים, כרצונו באמת, אמן.

שבת שלום ומברך!

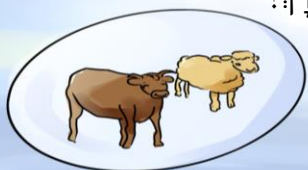
במעשה החדש שנתחיל השבוע, שנקרא גם "מעשה נסים", רבנו מספר על מלך שגזר שמד על היהודים. הגזרה היתה שאי אפשר להיות יהודים בארצו, וחלק עזבו את כל רכושם ויצאו לגלות, וחלקם נשארו והיו אנוסים. רבנו מפרט ומסביר מה זה בדיוק אנוס, שבצנעא - היו נוהגים דת יהודית, ובפרהסיא - לא היו רשאים לנהג כמו יהודים.

לכל אחד יש מצבים ששם הוא אנוס, מקומות שהוא לא יכול, או קשה לו להיות כמו שהוא באמת רוצה. לפעמים מפחד על מעמדו או רכושו, ולפעמים מחמת שהוא נמצא בסביבה שלא כל כך מאמינה בדרך ובערכים שהוא מאמין, וכן יש הרבה מצבים בחיי האדם של קשי או חלי ח"ו שהוא אנוס כביכול, ואינו יכול להיות יהודי בווער לה' יתברך כמו שהוא רוצה, ושם במקום כזה, הוא צריך לשמר לכל הפחות להיות יהודי בצנעא, שבלבו עדין ירצה ויכסוף לקיים את הדבר שבקדשה שהוא רוצה, ומחו יהיה דבוק בה' יתברך, ויחשב על זה הרבה, ורק מבחיץ, "בפרהסיא" הוא לא יעשה כלום.

למשל ילד בחינך, שלמד בספרי רבנו, על מעלת המחיות פנים בתפלה, ורוצה מאד לקיים את זה למעשה, אם יתחיל למחא פנים בפתה, בשמחה ובהתלהבות בשעת התפלה... רב הסכויים שישתכלו עליו בפליאה ובתמהון, ואולי עוד יענש בחמרה על ההפרעה בתפלה, וימצא את עצמו אחר כבוד מחוץ לפתה...

וכן בחור בישיבה, שרוצה מאד לצעק לה' יתברך מעומקא דלבא, על מה שיעובר עליו בנפש, אין זה הדרך שבהיכל הישיבה, ליד הסטנדר ירים את קולו בזעקה ובכיה,

עקר כבודי
שאהיה רשאי להיות
יהודי בפרהסיא

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה ד' - ממלך שגזר שמד שספרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א

מעשה נסים

פעם אחת היה מלך וגזר על המדינה גרוש בגזרות שמד, שמי שירצה לשאר במדינה ימיר דתו, ואם לאו, יהיה נתגרש מהמדינה. והיו קצת מהם שהפקירו כל רכושם ועשירות שלהם ויצאו משם בדלות כדי לשאר באמונה שיהיו ישראלים, וקצת מהם חסו על רכושם ועשירותם ונשארו שם והיו אנוסים. בצנעא היו נוהגים דת יהודית ובפרהסיא לא היו רשאים (לנהג כמו יהודים).

ומת המלך, ונעשה בנו מלך, והתחיל לנהג המדינה ביד רמה. וכבש כמה מדינות, והיה חכם גדול.

ומחמת שהיה מחזיק בתקף ידו את השרי מלוכה, יעצו עליו ונתקשרו לפל עליו ולהכרית אותו ואת זרעו.

והיה בין השרים אחד מהאנוסים וישב עצמו: הלא מפני מה אני אנוס? מחמת שהייתי חס על הוני ורכושי. עכשו שיהיה המדינה בלא מלך, יהיה איש את רעהו חיים בלעו, כי אי אפשר שיהיה מדינה בלא מלך.

על פני יעץ בעצמו לילך ולהגיד למלך בלי ידיעתם. והלך והגיד למלך, שנתקשרו עליו פנ"ל. והלך המלך ונסה אם אמת הדבר, וראה שהוא אמת, והעמיד שומרים. באותו לילה שנפלו עליו תפסו אותם, ודן אותם כל אחד כפי משפטו.

ענה המלך ואמר להשיר האנוס הנ"ל: איזה כבוד אתן לך בשביל זה שהצלתני ואת זרעי? אם אמר לעשות אותך שר, הרי אתה בלא זה שר; ואם לתן לך מעות, יש לך. אמר איזה כבוד אתה רוצה, ואעשה לך.

ענה האנוס ואמר: אבל תעשה לי מה שאמר? אמר המלך: הן. אמר: השבע לי בכתרך ומלכותך. ונשבע לו.

ענה ואמר (האנוס הנ"ל): עקר כבודי שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא, להניח טלית ותפלין בפרהסיא, וחרה להמלך מאד, מחמת שבכל מדינתו אינם רשאים להיות יהודים, אבל לא היה לו בררה מחמת השבועה.

בבקר הלך האנוס והניח טלית ותפלין בפרהסיא.

אחר-כך מת המלך ונעשה בנו מלך, והוא התחיל להנהיג מדינתו ברכות, מחמת שראה שרצו להכרית את אביו פנ"ל, וכבש מדינות רבות, והיה חכם גדול מאד, וצוה לקבץ ולקרות את כל החוזי כוכבים שיגידו מאיזה דבר יוכל להיות נכרת זרעו, כדי שישמר מזה, ואמרו לו שזרעו לא יכרת, רק שישמר משור ושה. וכתבו זאת בספר הזכרונות, וצוה לבניו שיינהגו גם-כן כמוהו בדרך רכה ומת.

ונעשה בנו מלך, והתחיל לנהג ביד רמה ובחזק כמו זקנו, וכבש מדינות רבות ונפל על חכמה, וצוה להכריז שלא ימצא במדינתו שור ושה, כדי שלא יהיה נכרת זרעו. על פני אין לו מורא משום דבר. ונהג מדינתו ברמה, ונעשה חכם גדול מאד.

ונפל על חכמה לכבש את כל העולם בלא מלחמה, כי יש שבועה חלקי עולם, שהעולם נתחלק לשבעה חלקים, ויש שבע כוכבי לכת, שכל כוכב מאיר בחלק מחלקי העולם, ויש שבועה מיני מתכות, שכל אחת משבע כוכבי לכת מאיר במין מתכת אחד. והלך וקבץ כל השבעה מיני מתכות,

וצוה להביא כל הפאטרעטין של כל המלכים שהם של זהב שתולין בפלטרין שלהם, ועשה מזה אדם. ראשו של זהב וגופו של כסף, וכן שאר האיברים ממיני מתכות האחרים, והיה באותו האדם כל השבע מיני מתכות, והעמיד אותו על הר גבוה, והיו כל השבעה כוכבי לכת מאירים באותו האדם,

וכשהיה אדם צריך לאיזה עצה או איזה משא ומתן אם לעשותו אם לאו, היה עומד נגד אותו האיבר של המין מתכת השירי לחלק העולם שהוא משם, והיה חושב בדעתו אם לעשות אם לאו, וכשהיה צריך לעשות, היה מאיר ומזריח אותו האיבר, ואם לאו, היה נחשף האבר. (כל זה עשה המלך הנ"ל) ועלידי זה היה כובש כל העולם. ואסף ממון רב.

ואותו הדמות אדם לא היה מסגל להנ"ל, רק (באפן ובתנאי) שיהיה המלך משפיל גאים ומגביה שפלים. והלך ושלח פקדות (היגו אוקאזין) עבור כל היעדניראלין ושאר השרים שיש להם התמננות ואורדיר"ש, ובאו כלם, והשפיל

אותם, ולקח מהם ההתמננות שלהם, אפלו אותן שהיו להם התמננות שעבדו אצל אבי אבי זקנו לקח מהם, והגביה שפלים והעמיד אותם תחתיהם. בתוכם היה השור האנוס הנ"ל (הינו שהוא היה בתוך השרים שהמלך היה עוסק להשפילם)

ושאל אותו המלך: מהו השררות וההתמננות שלך? השיב לו: השררות שלי הוא שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא בשביל אותה הטובה שעשיתי לזקנך כנ"ל. ולקח מאתו זאת, וחזר ונעשה אנוס.

פעם אחת שכב המלך לישן וראה בחלום שהשמים זפים, וראה כל השנים עשור מזלות, וראה ששור ושה שיש בין המזלות הם משחקים ממנו.

והקיץ בכעס גדול ונפחד מאד, וצוה להביא את ספר הזכרונות, וראה כתוב בו שעל ידי שור ושה יהיה נכרת זרעו, ונפל עליו פחד גדול, וספר להמלכה, ונפל עליה ועל בניה גם כן פחד גדול.

ותפעם ויחזו מאד, וקרא לכל הפותרי חלומות, וכל אחד היה פותר לעצמו, ולא היה קולן נכנס באזניו. ונפל עליו פחד גדול מאד, ובא אליו חכם אחד ואמר לו, שיש לו קבלה מאביו.

היות שיש שלש מאות וששים וחמשה מיני תהלוכות השמש, ויש מקום שכל השלש מאות וששים וחמשה מיני תהלוכות השמש מזריחים לשם, ושם גדל שבט ברזל, ומי שיש לו פחד, כשבא להשבט הנ"ל, נצול מהפחד.

והוטב להמלך, והלך עם אשתו ובניו וכל זרעו למקום הנ"ל עם החכם הנ"ל, ובאמצע הדרך עומד מלאך שהוא ממנה על פעס, פי עלידי פעס בוראים מלאך המשחית, ואותו מלאך הנ"ל הוא ממנה על כל המשחיתים.

ושאלין אותו הדרך, כי יש דרך ישר לפני איש, ויש דרך שהוא מלא טיט, ויש דרך שהוא מלא פחתים ובורות, וכן שאר דרכים, ויש דרך אחד, שיש שם אש שארבע פרסאות מאותו האש נשרפים (ושאלו לו הדרך, ואמר להם אותו הדרך שיש שם האש) והיו הולכים.

והיה החכם מסתכל לפניו בכל פעם אם יש שם אותו האש, כי היה לו קבלה מאביו שיש שם אש כנ"ל.

בתוך כך ראה האש, וראה שהיו הולכים דרך האש מלכים ויהודים מעטפים בטלית ותפלין, וזה היה מחמת שהיו אצל אותן

המלכים יושבים יהודים במדינתם, על כן היו יכולים לילך דרך האש.

ואמר החכם להמלך: באשר שיש קבלה בידי שארבע פרסאות רחוק מן האש נשרפים, על כן אין אני רוצה לילך עוד.

והמלך חשב: מאחר שרואה ששארו מלכים הולכים שם דרך האש, על כן אמר שגם הוא ילך.

וענה החכם: אני יש לי קבלה מאבי כנ"ל. על כן איני רוצה לילך. אתה, אם רצונך לילך, לך. והלך המלך וזרעו, ושלט בהם האש, ונשרף הוא וזרעו ונכרתו כלם.

כשבא החכם לביתו, היה תמוה בעיני השרים. הלא היה נשמר משור ושה, ואיך בא שיהיה נכרת הוא וזרעו.

ענה האנוס ואמר: על ידי נכרת, כי החזי כוכבים ראו, ולא ידעו מה ראו, כי שור, עושין מעורו תפלין, ושה, עושין מצמרו ציצית לטלית, ועל ידיהם נכרת הוא וזרעו,

כי אותן המלכים שהיו יהודים דרים במדינתם, שמלפשיין בטלית ותפלין, היו הולכים דרך האש ולא היו נזוקים כלל, והוא נכרת על ידי שלא היו רשאים יהודים שלובשין טלית ותפלין לישב במדינתו, ועל כן היו השור ושה שבמזלות שוחקים ממנו, כי החזי כוכבים ראו ולא ידעו מה ראו, ונכרת הוא וזרעו כנ"ל.

"למה רגשו גוים וכו'. תרעם בשבט ברזל. פן יאנף ותאבדו דרך כי יבער" וכו' (תהלים ב). והדברים עתיקים וסתומים מאד, כל זה שמעתי עוד מצאתי קצת רמזים מהמעשה זו בקפיטל הנ"ל. "ננתקה את מוסרותימו", מוסרות הם של עור, בחינת תפלין. "עבותימו", עבות הם חבלים, בחינת ציצית, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה פסוק זה במסכת עבודה זרה (דף ג:) על ציצית ותפלין. "יושב בשמים ישחק", כי השור ושה שבשמים שחקו ממנו. "אז ידבר אלימו באפו ובחרונו ובהלמו". הפעם והבהלה והפחד הנ"ל, "ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי".

אפשר הרמז בזה, כי הדמות אדם שהעמיד המלך הנ"ל על הר גבוה את זה לעמת זה, כי הוא כנגד המלך על ציון הר הקדש, כי שם כלולים כל חלקי עולם וכו', וזהו "הר" כנ"ל. "נסכתי", לשון "נסך ויצק". "שאל ממני" כל העצות כנ"ל. "גוים נחלתה ואחזתה אפסי ארץ" לאחז יחד כל אפסי ארץ, הינו כל שבעה חלקי עולם וכל המלכים והגוים לנחלה תחתיו:

"עבדו", זה ציצית. "ביראה", זה תפלין. וגילו ברעדה, רעדה הנ"ל.

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס אעשיות

מבחן בסיפורי מעשיות

מעשה ד' - מַמְלָךְ שְׁגָזַר שְׂמֵד

- א. מה גזר המלך על המדינה?
 לגרש את כל היהודים
 להרוג את כל היהודים
 לגרש את מי שלא ימיר דתו
- ב. מה עשו היהודים במדינה?
 קצת ממהם הפקירו כל רכושם ויצאו משם
 קצת ממהם נשארו שם והיו אנוסים
 שתי התשובות נכונות
- ג. מי גילה לבן של המלך שנתקשרו נגדו להכרית זרעו?
 גוי שהוא אחד מהשרים
 יהודי אנוס
 יהודי אנוס שהיה אחד מהשרים
- ד. איזה כבוד נתן המלך לשר האנוס?
 עשה אותו שר
 נתן לו הרבה מעות
 שיהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא
- ה. ממה אמרו חוזי הכוכבים למלך שישמור שלא יכרת זרעו?
 שישמור עצמו מלהנהיג את המדינה ביד רמה
 שישמור עצמו מפרה וסוס
 שישמור עצמו משור ושה
- ו. שאלה זכות: איזה חכמה נפל על המלך?
 שלא ימצא במדינתו שור ושה
 לכבוש כל העולם ללא מלחמה
 שתי התשובות נכונות
- ז. מה היה למלך ע"י דמות האדם שהעמיד אותו על הר גבוה?
 היה כובש כל העולם
 אסף ממון רב
 שתי התשובות נכונות
- ח. מה היה התנאי שדמות האדם יהיה מסוגל למה שמסוגל?
 שיהיה המלך משפיל גאים
 שיהיה המלך מגביה שפלים
 שתי התשובות נכונות
- ט. מה עשה המלך הנ"ל ליהודי שהיה יהודי בפרהסיא?
 עשה אותו לשר גדול מאוד
 הכניס אותו לבית הסוהר
 לקח מאתו זאת, וחזר להיות יהודי אנוס
- י. מה ראה המלך בחלום?
 פרה וסוס שיש בין המזלות משחקים ממנו
 שהשרים שלו משחקים ממנו
 ששור ושה שיש בין המזלות משחקים ממנו
- יא. עם מי הלך המלך לאותו מקום?
 עם אשתו ובניו
 עם אשתו ובניו וכל זרעו
 עם אשתו ובניו וכל זרעו והחכם
- יב. על מה ממונה המלאך שעומד באמצע הדרך?
 על כעס
 על גאווה
 על שקר
- יג. באיזה דרך אמר המלאך שהוא ממונה על הכעס שילכו?
 לדרך שהוא מלא טיט
 לדרך שהוא מלא פחתים ובורות
 לדרך שיש שם אש שד' פרסאות מהאש נשרפין
- יד. את מי ראו הולכים בדרך שהלכו?
 מלכים ויהודים מעוטפים בטלית ותפילין
 מלכים ושרים
 מלכים ויהודים אנוסים
- טו. מי המשיך ללכת אחרי שראו את הנ"ל?
 המלך ואשתו וכל זרעו והחכם
 המלך לבדו
 המלך וכל זרעו
- טז. מי נשרף באש?
 המלך ואשתו וכל זרעו והחכם
 המלך לבדו
 המלך וכל זרעו
- יז. ע"י מה באמת נכרת זרעו של המלך?
 ע"י שלא שמר עצמו משור ושה
 ע"י שלא הנהיג המדינה ביד רמה
 ע"י שלא נתן ליהודים להניח טלית ותפילין בפרהסיא
- יח. באיזה קאפיטל מרומז המעשה?
 קאפיטל ב' בתהלים
 קאפיטל ג' בישעי'
 קאפיטל נ' בתהלים

עקר כבודי, שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא - בהצלחה גדולה

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה ניתן לחייג לקו דעם רבינס אור 02-534-5040 - או לשלוח לפקס: 15326519611,

או ל: m025345040@gmail.com פאר אידיש רופט 02-5-3333-72